

Hasan Bey (Memduh Şevket Esendal'ın "Ayaşlı ile Kiracıları" adlı Romanı) **Dışa dönük**

Karakter Ayaşlı'nın beş numaralı odasında kalan yakın arkadaşı ve aynı zamanda da anlatıcının hemşerisi olan Hasan Bey oldukça yaşlı ve yalnız yaşayan bir adamdır. Hasan Bey'e devlet önce Samsun'da, sonra Ayvalık'ta arazi vereceğini söyler fakat bir türlü gerçekleşmeyen işlemleri takip etmek isteyen Hasan Bey, işlerini takip etmek istersen hayatın içine karışır. Yıllar evvel zengin bir hanımla evlenmiş olan Hasan Bey'in bu hanımdan Selime adında bir kızı vardır. Hayatı düzgün ve hak gözeterek yaşamaya çalışan Hasan Bey adil, yardımsever, sabırsız, konuşkan bir o kadar da huylarını çok beğenirse de arkadaşına düşkün biridir. Her ne kadar Ayaşlı'nın huylarını, yaşam tarzını beğenirse de ona uyar.

Aktiviteler Hasan Bey genelde yakın dostu Ayaşlı ile yemek pişirip beraber yerler. Haftanın birkaç gecesinde Hasan Bey ile Ayaşlı oturur, içerler, Ayaşlı çalar, Hasan Bey de söyler, birlikte eğlenirler. Hasan Bey gündüzleri kahvede siyaset konuşarak ya da dedikodu ederek vakit geçirmeyi pek sever, hatta ilk fenalaşması dahi kahvede gerçekleşir. Hastaneye kaldırılır lakin fazla dayanamaz ölür.

ÖRNEK ANILAR

Adil Hasan Bey, kendisi bir göçmen olarak hak ve hukuka büyük önem verir, memurların özellikle rüşvet yemeleri onun canını sıkar. Siyasi açıdan adillik ve düzen arayan bir kişilik olan Hasan Bey, parası olsun olmasın fena işlere bulaşmak istemez: "Kazanmak için Ayaşlı'nın yaptıklarının yüzde birini Hasan Beye yaptıramazsınız. Hasan Bey rüşvet alan memurlara kızar, köpürür, Ayaşlı ise, rüşvet almayan yahut rüşvet alıp da gene işi bitirmeyen memurlara kızar."

Konuşkan Hasan Bey öyle çok konuşkan bir adamdır ki anlatıcı ile hemen arkadaşlık kurmasının yanında geçmişini dahi anlatır derecede güçlü bir hafızaya sahiptir. Gündüzleri kahvede insanlara siyasetten bahseder bazen ise dedikodu eder: "Hasan Bey dinleyen bulursa, devletler arasındaki yüksek siyasetten de konuşur. Alman Fransıza demiş ki: "Beş yıla varmaz, gene kapında biterim, ver artık benim kralımı! Fransız da Almanya demiş ki: "Ver sen paralan, al kralını. Eğer sen de bir daha belini doğrultursan, gene gel, buyur!" "

Arkadaşına Düşkün Hasan Bey arkadaşı olduğu Ayaşlı'ya düşkün biridir, onun yaptığı hatalara rağmen ne kadar istemese de onunla görüşmeye eğlenmeye devam eder. Yemek yapmaktan sohbetlerden eğlenceden türlü işlere birlikte katılarak birbirlerini gözetirler: "Kazandıklarını yerken, bu iki adam, birbirine çok benzerler. Bunların ikisi de yalnız yemekten, içmekten hoşlanmazlar. Birlikte yenilen yemeğin parasını ikisi de kendileri vermek isterler. Hasan Bey olsun, Ayaşlı olsun, yanlarına birini takmadıkça, aşçı dükkânına girmek istemezler, rakı içerirler..."

Yardımsever Her işlerine koşan, paraya muhtaç hizmetçileri Halide kovulmasın diye yanan örtünün parasını olmadığı halde ödeme teklifinde bulunan Hasan Bey, yufka yürekli biridir: "- Parayı biz verelim, yazık o zavallı da işinden olmasın. Nedir, at deve değil ya, dedi."

Sabırsız Pansiyonda dokuz numaraya taşınan Hüseyin Bey'in hayat hikayesini dinleme konusunda saatler uzayınca Hasan Bey çok sıkılarak, sabırsız bir şekilde artık konuşmayı bitirmesini ister: "- Bana baksana, dedi, senin hikâyen çok sürdü, benim karnım acıktı! Kısa kes şunu da gidelim, bunun da belki işi vardır."

Sadakatsiz Evli olan Turan Hanımın anlatıcıya olan ilgisine karşılık vermesi gerektiğini öğütleyen Hasan Bey, sadakat konusundaki düşünceleri kimsenin haberi olmaz ise isteyen ile herşeyin yapılabileceği yönündedir: "- Kocasını razı olduktan sonra sana söz düşmez; herifin haberi olmasa o zaman sana ağır olur. Karı kocasına aldırıyor, kocası da karısına bakmıyor!.. Karı, baksana senin dolayından karıların ayaklarını nasıl kesti!"